

Elkarrizketa

Patri Urkizu: Orain, beraz, bai Iparraldeko berriak, bai "Antzerki" Zerbitzuaren alde on eta txarrak, akats eta asmoak aurkeztu ondoren, eta baita Euskal Antzerki Taldeen Biltzarrearen ere, mahaiko edonork xehetasunen bat argitu nahi badu edo entzulegoaren artean norbaitek argitasunik nahiko balu, oraintxe du une egokia.

Jendartetik (Jose Mari, "Intxixu"koa): Nahikoa harrিতuta gelditu naiz bi euskal talde bakarrik daudela esan duenean Eugeniok. Zenbat talde dauden ez dakit, baina bi baino gehiago badaudela, hori seguru dakit. Inexistente aurkitu dut nere burua. Pentsatzen dut, markatu egin beharko dela talde profesionalak direla horiek. Hori esatean, nik ez dakit zer egin nahi den: errealitatea baztertu? Ezin dezakegu hitz egin profesionalaz bakarrik, euskal taldeen artean gehienak amateurrek bait dira. Euskal teatroak lehen eta orain amateurekin funtzionatzen du. Baina amateurrek kontutan hartzen ez badira, nola esan daiteke euskal teatroa lagundu nahi dela? Zer gertatuko litzateke euskal talde bat edo bi existituko ez

balira? Ez al legoke orduan euskal teatrorik? Euskal teatroa bada-go, EATB ere hor dago, ez talde bat edo bi, eta, gainera, funtzio-natzen duten taldeak dira.

Beste puntu bat, antzezlariena. Antzezlari berriak aipatzean, "Antzerti" k sortuak bakarrik hartzen ditu aintzat Eugeniok. Baina, egia esan, euskal antzezlariarik gehienak talde amateur horietan daude. Hauek sortu dituzte gehienak, eta ez "Antzerti" k. Hori bai, diruz lagundu "Antzerti" k sortutakoei bakarrik laguntzen zaie, kalitate "europar" hori lor dezaten.

Eugenio Arozena: Barka, nik ez diot horri erantzungo. Martin Idiakezek erantzuna dio jadanik, adierazi bait du nola gauden etengabe harremanetan EATBrekin. Eusko Jaurlaritzak badaki talde horiek existitzen direla. Harritzekoa da galdera hori EATBko partaide batengandik etortzea. Hori bat.

Bigarren, esan behar dut talde profesionaletara mugatu izan naizela, ez besterik. "Antzerti" k zera bakarrik esaten du: 1981ean euskara zekiten zortzi antzezlari profesional zebiltzala. Eta 1985ean batezbeste 25 antzezlari dabiltzala taldeetan, 25 profesional eta euskaldun. "Antzerti" tik ateratzen direnak aparte dira, beste 20 bat.

Honela, Eusko Jaurlaritzaren politikari esker, desegin egin da antzezlarien artean zegoen desoreka. Gaur 45 bat antzezlari euskaldun daude, edozein erdal profesionalekin konparatzeko moduan. Eta hau, hein on batean, "Antzerti" tik ateratako antzezlariari esker da.

Jendartetik (Jose Mari): Hitz ustelak dira, "Antzerti" EATBrekin harremanetan dagoela esatea, talde horiek ez bait dira inon agertzen zifra ofizialetan, ez estatistiketan.

Beste gauza bat: EATBrekin harremanak baditu, bai; baina subentzioa justu-justu EATBk berak funtziona dezan da, ez euskal taldeek funtziona dezaten.

Patri Urkizu: Martin Idiakezek esan du, bere eskaeren artean dagoela plangintza askoz orokorrago bat, laguntzak gehitu beharra.

Ni honekin konforme nengoke. Baina uste oker bat zuzendu nahi nuke: laguntzak ez zaizkie "Antzerti" tik atera direnei bakarrik ematen. Kalifikazio-Batzorde batean egona naiz, eta badakit diruak nola banatu diren: iaz 24 milioi banatu baziren, ez ziren

“Antzerti”tik ateratakoentzat bakarrik izan; beste askori ere eman zitzaien.

Martin Idiakenez: Nik garbi laga nahi nuke, zaila gertatzen dela erakundeekin era honetan jarraitzea. Eta guri bezala, beste sail batzuri.

Laguntza-kontuan, egin behar dena da, taldeen beharrak entzun lehenengo eta gero erabaki zenbat milioi behar diren laguntzarako. Gerta daiteke guk teatroari garrantzi handia ematea, baina dirua banatu behar dutenek garrantzi horren kontzientziarik ez izatea. Dena den, laguntzak eman aurretik, taldeei galdetu egin beharko litzaieke zer presupostu, zer behar dituzten.

Mikel Antza: Eugeniok esandako gauza askok harritu eta larritu naute, baina bat aipatuko dut. “Antzerti”k muntaiak egin dituela, hutsuneak betetzeko eta ez inori konpetentzia egiteko, esan du.

Oso larria iruditzen zait, hasteko, “Antzerti”k egin dituen muntaia guztiak hemengo taldeek ez dituzten errekurso ekonomikoekin eginak izatea. Hori konpetentzia egitea ez bada, zer da?

Hutsuneak betetzeaz, nik uste dut Euskal Herrian egiten den antzerkian hutsune asko dagoela, pilo bat: ez bakarrik antzerki grekoa, baizik eta Schakespeare, Brecht, Txekov, eta pilo bat. Eta, horien artean, euskal autoreak antzetztea. Hain zuzen ere, horixe da orain arte “Antzerti”k egin ez duena. Oso inportantea izango da Euripideren obra egitea (pare bat aldiz), edo Goldoni-renak, edo Strindberg-enak; baina “Antzerti”k bete ez duena da hutsunetik garrantzitsuena, hau da: Euskal Herriko autoreak antzetztea.

Eugenio Arozena: Hasteko, lehen Mikelek aipatu dituen zifra zoragarri batzu nik ez ditut ikusi; hau da, *Herio-Dantza* antolatzeke hamabost milioi genituela. Zoritxarrez, sei milioi bakarrik dira; eta esan beharra dago, sei milioi edozein talde profesionalak eskatzen dituela.

Bigarren, ez goazela taldeei konpetentzia egitera esatean, esan nahi dut, izan ohi direla emankizunetan espazio batzu, taldeek betetzen dituztenak; eta gu ez goazela espazio horiek kentzera. Eta diruarena: muntaia horietan erabili ohi den dirua ez da antzerki-taldee laguntzeko dirutzatik kendua. Bi gauzok ez lirateke nahasi behar. Toki guztietan, mundu osoan, bai sozialistetan eta ez hain sozialistetan, bai komunistetan eta ez direnetan, Gobernuak bere muntaia propio batzu izaten ditu beti, talde pribatuek bere medio propioekin egin ezin dutena eman ahal izateko. Nik behintzat ho-

nela ikusi dut alde guztietan. Honek ez du esan nahi beste biderik ez dagoenik. Arrazoi du, adibidez, euskal obrarik ez dugula jarri esatean. Egia da.

Patri Urkizu: Bai, egia da, euskal idazlerik ez dutela behar bezala antzokiratu. Baina, bestalde, mahaikide dudana D. Landart baten obrak maiztxo eman izan dira.

Nere ustetan, honetan dago arazo osoa: nola antolatzen, nola egituratzen den euskal antzerkia. Badira sari batzu, Eusko Jaurlaritzak eta beste erakundeek antolatuak, euskal idazleak promozionatzeko. Adibidez, "Barrutia saria" dago urtero, EATBk badu "Monzon saria", Euskaltzaindiak "Altzaga saria", eta Santurtziko Kontzejuak badu beste bat, eta Ondarroakoak ere bai. Beraz, badira bide batzu idazleak ateratzeko. Bada gero beste arazo bat: lan horiek nola antzokiratu, zeinen laguntzaz? Laguntza bat beharko lukete bai idazleek eta bai antzezlariek, euskal obrak behar bezala, duintasunez, antzokiratzeko. Hutsune bat ikusten da hor.

Bestetik, *Herio-Dantza*-n diru asko xahutu dela eta beste zenbait muntaiatan askoz ere gutxiago, aipatu da hemen. Hor ere badago herri guztietan egiten den politika. Katalunian, adibidez, Flotats-ek egin duen *Cyrano de Bergerac* delakoak 30 milioiko presupostua izan du. Hori ezin har dezakegu, noski, eredutzat. Baina badago arazo bat hemen. Mikel Antzak kalitatea erlatibo dela esan du hasieran; nik esango nuke, euskal antzerkiak bete behar dituen funtzio denak (ikuslegoa bereganatu, etab.) bete ahal izateko, duintasun handiko obrak presentatu behar dituela, ikuslegoa atseginez edukitzeak eta ez ihes eragitekoak.

Bada hor politika-arazo bat. Euskal antzerki-talde guztiek diru gehiago nahi dute. Eusko Jaurlaritzak badu bere programazioa, dirudienez, 1989-1990 arterainokoa. Orain egiten den politikarekin bat ez badator, izango du jendeak aukerarik, hauteskondeak datozenean, kultur politika hobea eta euskal antzerkia altxatzeko eredu hobea presentatzen dituzten taldeak aurrera ateratzeko.

Mikel Antza: Patri Urkizu moderatzaile bezala ari da... Eskatuko nioke, modera dadila bere moderatze-lan honetan, desmoderatuen bera bait da.

Asko poztu nau Kataluniako adibidea aipatzeak, hainbeste milioirekin, etab. Baina zuk ongi dakizu, Kataluniako egoera oso desberdina dela, katalanez egiten den antzerkiaren egoera oso desberdina dela. Beraz, ondo esan duzun bezala, ez dezagun hona ekar horrelako zifrarik.

Eugeniori esango nioke baietz, talde askok eskatzen dituztela sei milioi, baina talde guztiek ez dituztela sei milioi erabiltzen. Beste taldeek ezin badute, "Antzerti" k hartzen du bere gain bete-behar hori. Nik galdetzen dudana da, ea zergatik ez zaien ematen beste taldeei lan hori egiteko aukera. Hain zuzen ere, lan honetan-txe ari direnean.

Martin Idiakez: Presupostu-kontuan jarraituko dut nik. Ez zaigu egokia iruditzen, sail baten beharrak ezagutu gabe egitea presupostua. Eta sail honetako beharrak ondo ezagutzeko, sail honetako jendearekin hitz egin behar da. Hori ez da egiten. Eugeniori horixe galdetu nahi nioke: ez al dago formula hori aldatzerik, planak behetik gora egiterik?

Beste galdera bat ere egingo nioke: eskolak indartzea, tailer munizipalak indartzea, etab. oso interesantea da. Guk esperientzia txarra eduki genuen. Gogoan dut Elgoibarren bazeudela lokalak, eta Udaletxeko zenbait teatrozalek tailer edo eskola bat egin nahi izan zutela hor. Erakunde batzuk ere hartu zuten parte. Baina momentu batean isildu ziren, eta kitto. Ondarroan ere antzeko zerbait gertatu zen. Puntu hori gehixeago argitzeko eskatuko nioke, oso interesgarritzat jotzen bait dugu bide hori.

Eugenio Arozena: Saiatuko naiz erantzuten, Mikel Antzarenetik hasita.

Taldeek diru-kopuru hori eskatzen dutela esatean, esan nahi dut, talde horiek egindako txostenetan hori gatatzen dutela ager-tzen dela. Eta nik ez daukat zertan ez sinestu bere idazkietan esaten dutena. Gainera, orain arte Eusko Jaurlaritzak ez du muntaia lagundu. Hemendik aurrera bai.

Bestetik, zergatik ez dugun ematen euskal teatroa, eta. Beti neu erantzuten ez ibiltzearren, galdetu nahi nuke, ea badakiten teatro-emanaldiko zenbat inbertitzen duen Eusko Jaurlaritzak Komunitate Autonomoaren barruan. Gero erantzuteko uzten dut galdera.

Elgoibarko tailerra aipatu du Martinek. Badakien bezala, neu ibili nintzen hori aurrera ateratzen. Gero, beste erakunde batzuta-ra pasa zen, aldakuntza politikoa izan zen Udalaren barruan, eta arazoa isilik gelditu zen. Eta ni neu bultzatzaile bat izanik eta "Antzerti" ra etortzean, hor gelditu zen, gure beste programa gelditu zen bezala. Guk Eusko Jaurlaritzatik bultzatzen genuen taillerra Deba Beheko Komunitateak egina zen: Elgoibar, Eibar, Plazentzia, Deba eta Mutriku. Eta ni egon nintzen garaian behintzat,

ezin ziren moldatu beren artean. Gasteiz, Bilbo eta Donostiako tailerra bezala antolatatu nahi genuen bat Deba Garaian.

Gure aldetik, Udal-tailer horiek, daudenak eta sortuko direnak, bultzatzera goaz.

Nik ere behetik gora egina nahi nuke plangintza, baina Euskal Herriko egitura politikoa egina dagoen eran, goitik behera egin behar dela ematen du. Behetik gora informazioa nola joan ohi den jakin nahi izanez gero, esan dezaket, eskatzen digutenean ematen diegula. Askotan ez dute guk nahi adina diru ematen; baina pentsatzekoa da beren arrazoiak izango dituztela, Parlamentuan diru mugatu honen banaketak egiteko garaian.

Eta gustatuko litzaidake orain, ezker-eskuineko batzuk erantzutea lehengo galderari: alegia, euskal teatroan zenbat inbertitzen duen Gobernuak emanaldiko.

Mikel Antza: Guk erantzun behar al diogu honi? Gobernuak jakingo du hori, ezta?

Eugenio Arozena: Bai, nik badakit, noski. Baina hainbeste kritika egin denez...

Zehatz-zehatz ez bada ere, iaz emanaldiko 36.000 pta. sartuko zituen Eusko Jaurlaritzak teatroan. Aparte, Aldundiek eta Udalek ematen dutena. Pentsatzen dut, ez dela aski gure beharretarako, baina diru-kopuru polita da.

Mikel Antza: Ez nuen datu horren berririk, eta gustatuko litzaidake zehaztasunez jakitea. Baina nik galdetuko nizuke, ea zuk badaukizun antzerki-taldeek zenbat diru jartzen duten emanaldiko.

Eugenio Arozena: Ehunetik laurogei subentzionaturik daude, emanaldiko, talderik gehienak.

Martin Idiakenez: Deba Ibarreko proiektuaz zerbait esan nahi nuke. Erakundeek, Diputazioa zen orduan, ez zuten hitz egin nahi ere honetaz. Geroztik Jaurlaritzak ere ez dio heldu gaiari. Aukera on bat galdu zela uste dut, beraz. Bestalde, gu arazo honekin ibili ginen garaian behintzat, ez zen inongo iskanbilarik izan Udalen artean.

Presupostuak direla eta, beti ibiliko gara orain hemen gabiltzan bezala, presupostuak orain bezala egiten badira: norbaitek ezagutzen ditu datuak, besteok ez; diru gutxi dela iruditzen zaigu guri,

nahikoa dela uste du norbaitek. Beti bueltaka ibiliko gara, iskanbilan.

Jendartetik (Jose Mari): Euskal antzerki-taldeek zenbat diru jarzen duten galderari buruz, esan behar dut, Eugeniok badakiela hori: beren poltsikoan daukatena, eta beren lanetik ateratzen dutena. Eta subentzio famatu hori, nik ez dut inondik inora ikusi.

Eugenio Arozena: Nik ez dut arazoa pertsonalizatu nahi, baina ez dut uste 1984ean subentziorik eskatu zenutenik.

Eta eskerrik asko, zeren eta ondo bait dakizu kredito pertsonalekin zenbat muntaia egin ditugun elkarrekin. Zurekin eta atzean duzunarekin.

Jendartetik (Marian, "Maskarada"koa): Bai, baina orain dela bost urte, orain dela bi urte amateur bezala, eta orain gauza bera profesional bezala. Eta, hori, gainera, bi euskal talde profesional baka- rrik gaudela Euskal Herri osoan.

Eugenio Arozena: Eskatua duzue dirua. Eta Patrik esan duen be- zala, mahai bat dago hor erabakiak hartzeko. Ez ditut nik hartzen. Baina berdin dio. Jabetzen naiz alde honetaz. Nolanahi ere, pozga- rritzat jotzen dut nik hori. Munduan toki bat bakarra ezagutzen dut nik, non teatro-mundua orekatua den: Finlandia. Zergatik? Langabezian ez omen dago antzezlaririk han. Eta hala eta guztiz ere, han ere protestak dira. Bizigarria da hori. Ez litzateke gauza atsegina izango teatro-taldeak Gobernuarekin ados etortzea.

Jendartetik (Marian): Galdera bat: duela bost urte euskarazko bi talde profesional baldin bazeuden, eta orain berdin jarraitzen ba- dugu, hor zerbait falta da: instituzioen aldetik, "Antzerti"tik ate- ratzen diren aktore euskaldunen aldetik, edo... Edo zerbait dago sobran. Zerk giten du huts?

Patri Urkizu: Badira batzu, bi hizkuntzetan ematen dituztenak ere.

Eugenio Arozena: Ez du ezerk failatzen, arrazoi bategatik. "Ant- zerti"tik edo "Antzerti" ingurutik atera diren antzezleriak moda- litate berri bat sortzen ari dira gaur Euskal Herrian: antzezleriaren halako saio bat ikusiz, gustokoa hartzen dute taldeek. Eta badakit badirela zenbait proiektu, antzezleri horiek aurkeztuak. "Maska- rada"k berak hiruzpalau antzezleri izango ditu fijo, eta, horiez gain, kasu bakoitzean behar dituenak hartuko ditu obra baterako kontratuarekin. Mugimendu berri bat sortzen hasia da, Estatuko

beste zenbait tokitan ematen ari den bezala. Mugimendu beharrezkoa, nire ustez.

Jendartetik (Marian): "Maskarada" k hori egiten badu, arrazoi oso konkretuengatik da: Herri honetan ditugun laguntzekin ezin dugu plantilan hamar aktore eduki.

Eta datorren muntaiarako, adibidez, kreditu pertsonala eskatu behar dugu, eta kotxeak eta etxebizitzak enpeinatu, gero beste bi edo hiru kontratatu hartu ahal izateko.

Eugenio Arozena: Beste talde guztiek ere (Madrilen, Barcelonan, etab.) arrazoi beragatik egiten dute hori, zeren eta azpiegitura (zazpi furgoneta, eman dezagun) ezin bait da mantendu. Esaten badidazu teatroak ehunetik ehun subentzionatua behar duela, zurekin nago.

Jendartetik (Marian): Ehunetik ehun ez. Baina esaniezadazu zenbat laguntzen den, estatistiken arabera. Emanaldien % 80 laguntzen dela esaten badidazu, estatistikak berrikusi behar direla erantzungo dut.

Patri Urkizu: Hemen aipatu da, "Antzerti" k egin duena, zera izan dela: egina zegoena botatzea, "zankadila" jartzea... Bestalde, esan da antzezkizun bakoitzari 36.000 pta. eman izan zaiola. Katalunia, Espainia eta Finlandia ere aipatu dira. Eta Iparraldean, nola funtzionatzen du teatroak? Subentzio-arazoa nola dago Iparraldean?

Daniel Landart: Hemen bezala. Marianek aipatu duen horretan, profesionalak berdin egiten dute Baionan eta Frantzia guztian ere: talde bakoitzean bi edo hiru dira (zuzendaria, idazkaria, kontablea) eta gero antzerki arau hartzen dute jendea. Profesional bat, izan ere, hona dateke honelako antzerkirako, baina ez beste halakorako.

Jendartetik (Marian): Baina Euskal Herrian ez gara hamar edo hamabost, baizik bi bakarrik. Eta ezin gara bizi. Egia da hogeitamar talde profesionalak ez dutela bizitzerik, baina bi bakarrik gara.

Martin Idiakenez: Nik ez dakit zergatik egin duen Patrik aldaketa hori. Zeren hemen egoera erabat desberdina bait da: hemen Jaurlaritza bat badago, lagunduko duela esaten duena, hainbeste milioi emango dituela, eta Iparraldean ez dago horrelakorik. Galdera nondik doan jakin nahi nuke, harrigarria gertatu bait zait aldaketa.

Daniel Landart: Erran behar da, Iparraldean ez dela talde profesionalik.

Patri Urkizu: Azpeitiko topaketetan baziren batzu bere burua profesionaltzat jotzen zutenak; etorri ziren Iparraldeko afizionatu-talde horiek eta, epaimahaiaren ustez kalitate hobea eskaini zutenenez, haiei eman zitzaien saria.

Mikel Antza: Puntualizazio txiki bat: epaimahai *haren* ustez.

Jendartetik (Jose Mari): Diru-laguntzaren arazora nator atzera. Egia esan, guk ez dugu subentziorik eskatu. Ez eskatzea erabaki genuen, bagenekielako ez genuela lortuko. L. M. Bandres-ek esan-berria du, muntaiak subentzionatuko direla; talde profesionalen muntaiak, noski. Amateurra izaki, nola joango da "Intxixu" subentzio bila? Euskal teatroak, zoritxarrez, honela funtzionatzen du gaur egun, norberaren diruarekin. Eta ez aipa neri subentzio eta horrelakorik.

Eugenio Arozena: Eskertzen dizut esandakoa, ez dezan inork pentsa, hainbeste urtetan "Intxixu"ko zuzendari izan ondoren, "Antzerti"tik "Intxixu"ri diru asko ematen diodanik. Garbi gelditzen da orain, ez dizuedala deus laguntzen.

Nolanahi ere, M. Idiakezek gauza interesgarri bat esan du: halako topaketa bat, teatro profesionalaren eta amateurraren artean. Nik uste nuen, M. Antzak alde honetatik astinduko zuela. Uste dut, inportantea dela bakoitzak gizartearen aurrean dituen funtzioak aztertzea: talde amateur baten eta talde profesional baten funtzioa gizartearen baitan, eta gehiago euskal gizarte batean. EATBk hori egiten badu, mesede handia egingo dio Euskal Herriari, ez Eusko Jaurlaritzari.

Jendartetik (Jose Mari): Baina nola bete dezake funtzio hori, euskal antzerkia mantendu ezin badu? Euskal antzerki-taldeak mantentzea Administrazioari dagokio, ez EATBri.

Eugenio Arozena: Bi gauza esango nituzke. Bat, teatro amateurra bizitzea ala hiltzea, ez da diru-kontua. Exenplu bezala: Iparraldean iaz askoz ere mugimendu handiagoa zen Hegoaldean baino. Eta Iparraldean lau edo bost bider diru gutxiago hartu dute. Bi, Martinek esaten zuena arrazoizkoa da; alegia, behetik gora abiatuz egitea presupostuak. Oso liluragarria litzateke, eginez gero. Baina Biltzarreari laguntza ematen zaio. Ez behar adina, noski, beste inori ematen ez zaion bezala. Diru-banaketa hori modu orekatuan egiten saiatzen gara. Badakit ez dugula beti asmatuko. Diru gutxi dago, egon ere. Baina dirua eman, ematen da. Orain bertan ere harremanetan gaude.

Mikel Antza: Esan duzu, amateur-taldeak bizitzea ala hiltzea ez dela diru-kontua. Eta ziur ezetz. Iparraldean Hegoaldean baino mugimendu handiagoa egon dela ere esan duzu. Esan beharko litzateke Iparraldean ere egoera hori aldatu egin dela azken aldian. Egoera hori aldarazi duten datu konkretu batzu egon dira: heziketa, Galarrotsen ospaketa eta beste.

Eta bukatzeko: euskal antzerkia superbizi egingo da, dirua eduki zein ez; baina diruarekin aurrera joko du, eta hori da gaur egun nekez egiten duena.

Patri Urkizu: Ez dut igarletzan ibili nahi, euskal teatroak aurrera egingo duen ala ez, profesionala izango den ala ez, Zerbitzu bat edukiko duen ala ez. Nik uste dut, euskal antzerkiak Euskal Herriaren parte bezala beharko duela herri-mugimenduaren barruan funtzio batzu bete beharko dituela eta batez ere herri-projektu batean, egitasmo batean eta bereziki euskara geureganatzeko eta euskara zabaltzeko bide batean. Hori alde batetik.

Eta bestetik, Eusko Jaurlaritzak egiten duenaren eta ez duenaren dialektikan sartuz, Administrazioak presupostuak gehitzearen alde egongo nintzateke noski, eta taldeei entzunez, dudarik gabe. Honetarako, talde politikoek beren kultur proiektuak eta egitasmoak aurkezten dituztenean, hori dute mementu egokia alternatibak aurkezteko.

Gero, barne-kritika bat egin beharko litzateke, Eusko Jaurlaritzak bere dirua behar bezala eta egoki bana dezan.

Martin Idiakez: Eugeniori galdera bat: antzerkia eskolara eraman nahian, monitoreekin eta kanpaina bat egitea aipatu genuen lehen. Honetaz zer dagoen galdetu nahi nioke.

Eugenio Arozena: "Antzerti" Zerbitzu bezala, ez dago deus. Badi-rudi eskubide horiek Aldundietara pasatzen direla. Eta, bestalde, eskola barruko mugimendua Hezkuntza Sailak eramaten du.

Jendartetik: Zertarako bidaltzen duzue eskoletara *Antzerti* aldizkaria? Nire eskolan, kasurako, bazterturik gelditzen da.

Eugenio Arozena: Harrigarria da zure galdera. Nik uste, eskola gehienetan ematen da literatura dramatikoa. Zuenean ematen ez bada, zuen errua da. Orain ez da OHOrak bidaltzen *Antzerti*. BBB eta UBIRA bidaltzen dugu, horietan irakurri behar bait dute literatura dramatikoa; baina gaur, zoritxarrez, ez dute irakurtzen. Eta pena hartzen dut zuk hori esatean.

Jendartetik: Oraindik ez dakit zenbateko laguntza ematen diezuen talde afizionatuei.

Eugenio Arozena: Euskarazko taldeei, batezbeste, bost milioi eman zitzaizkien iaz; Biltzarreari, noski.

Lehen esan bezala, Biltzarreari, EATBri, laguntzen jarraituko dugu aurrerantzean ere. EATBk bere politika propioa du bere taldeekin. Biltzarreari emango diogu guk dirua; hori izango da taldeei dirua emateko kanala.

Patri Urkizu: Ondorio edo konklusio bezala, hemengoak ikusi ondoren, eskaera bat egingo nuke. Behin batean, ba omen ziren herri batean ez dakit zenbat antzerkizale, hemen bildurik gaude-nak baino gehiago; eta agintean zeudenak konturatu omen ziren oso garrantzitsua zela herria hezitzea eta hari plazer ematea eta herri-ohiturak behar bezalakoak izan zitezen saiitzea; eta hori nola egin pentsatzen hasi ziren, kontutan izanik, hizkuntza bera zutela Ipar eta Hegoaldekoek eta, gainera, Ipar-Hegoaldeetako loturak areagotzeko antzerkia zela biderik egokiena... Agintari horiei eskatuko nieke, helburu hori ez ahanzteko, eta gehitzeko hemen egin diren eskakizunak, batez ere taldeetatik egin direnak.

Mikel Antza: Epilogo bat jarriko nioke ipuin horri. Zuk esan duzun bezala, herri batean antzezleri edo antzerkizale asko zegoen eta agintariak erabaki zuten antzerkia egitea. Nik esango nuke, herri horretan antzezleri asko zegoela, eta antzerkia egiten zutela; baina orduan agintariak erabaki zutela zer antzerki komeni zitzaien herritarrei.

(Transkribatzailea: J. M. Torrealdai)

MESA REDONDA: EL TEATRO VASCO HOY
TABLE RONDE: LE THEATRE BASQUE AUJOURD'HUI

El ciclo se cierra con una mesa redonda sobre los problemas actuales del teatro vasco.

Bajo la dirección de Patri Urkizu, la mesa redonda se desarrolla en dos tiempos: en primer lugar, los ponentes dan lectura a su ponencia; seguidamente se procede al turno de intervenciones de la sala.

Daniel Landart diserta sobre los últimos veinte años del teatro en Iparralde y de modo especial sobre su propio quehacer cultural a través de la obra teatral.

Mikel Antza se centra prácticamente en la denuncia de la política teatral del Servicio del Gobierno Vasco, Antzerti, que en nombre del profesionalismo y de la calidad ha ignorado la existencia y aportación de los grupos.

Eugenio Arozena, en su calidad de Director de Antzerti, explica y explicita la política teatral del Gobierno Vasco, señalando el camino recorrido y los logros conseguidos.

Martín Idiákez, director de EATB, explica la filosofía, estructura y organización de esta Asociación que acoge a la mayoría de los grupos teatrales amateurs.

Tras la exposición de las ponencias se procede al diálogo que gira prácticamente en torno a la política cultural y de subvenciones del Gobierno Vasco.

Ce tour d'horizon sur le théâtre basque s'achève avec une table ronde sur les problèmes actuels du théâtre basque.

Sous la direction de Patri Urkizu, celle-ci se déroule en deux temps: tout d'abord, les invités donnent lecture de leur exposé; puis, vient le tour des interventions des personnes se trouvant dans la salle.

Daniel Landart disserte sur les dernières vingt années du théâtre en Iparralde et plus particulièrement sur son propre travail culturel dans l'oeuvre théâtrale.

L'exposé de Mikel Antza est pratiquement centré sur la dénonciation de la politique théâtrale du Service du Gouvernement Basque, Antzerti, qui au nom du professionalisme et de la qualité a ignoré l'existence et l'apport des groupes.

Eugenio Arozena, en tant que Directeur de Antzerti, explique et explicite la politique théâtrale du Gouvernement Basque, en signalant le chemin parcouru et les résultats obtenus.

Martin Idiákez, directeur de EATB, explique la philosophie, la structure et l'organisation de cette Association qui accueille la plupart des groupes de théâtre amateurs.

La présentation des exposés est suivie du dialogue qui tourne pratiquement autour de la politique culturelle et des subventions du Gouvernement Basque.